

Beleidsplan Protestantse Gemeente te Chaam c.a. (PGC) Periode 2026–2030

Voorwoord

De Protestantse Gemeente te Chaam wil een open, levende en dienstbare geloofsgemeenschap zijn. In een tijd van verandering kiezen wij niet voor behoud uit angst, maar voor beweging uit vertrouwen. Wij zijn er voor mensen die zoeken, geloven, twijfelen of verlangen.

Onze deuren blijven open voor wie komt – tijdelijk of blijvend, dorps of toerist, jong of oud. We geloven dat kerk-zijn geen doel op zich is, maar een manier om betekenis te geven aan het leven – samen, in verbondenheid met God en mensen.

1. Inleiding

Onze wereld verandert razendsnel – technologisch, maatschappelijk en spiritueel. Als Protestantse Gemeente te Chaam willen wij trouw blijven aan onze kernwaarden en tegelijkertijd openstaan voor nieuwe vormen van kerk-zijn. Met dit beleidsplan zetten we de lijn voort van eerdere plannen en gesprekken binnen onze gemeente. Op basis van ervaringen, reflectie en maatschappelijke ontwikkelingen hebben we nieuwe accenten gelegd.

De sluiting van de RK kerk in Chaam, de komst van nieuwe dorpsgenoten en het groeiende toerisme versterken onze rol als open, gastvrije en flexibele gemeenschap. In die beweging willen wij met vertrouwen en creativiteit investeren.

2. Wie wij zijn

De Protestantse Gemeente te Chaam is een kleine, hechte gemeenschap in een overwegend rooms-katholieke regio. Na de sluiting van de RK kerk zijn wij feitelijk de enige actieve geloofsgemeenschap in het dorp geworden. Daardoor zijn we in toenemende mate een streekgemeente – voor dorpsgenoten, toeristen, nieuwkomers en zoekers. Wij zien hierin een belangrijke taak en kans om als kerk zichtbaar te zijn als plek van gastvrijheid, steun en ontmoeting.

Sinds 2005 is de Protestantse Gemeente te Chaam c.a. eigenaar van de begraafplaats aan de Kapelstraat. Deze begraafplaats in Chaam wordt al ruim 200 jaar gebruikt voor het begraven van (oud-)gemeenteleden. Op deze locatie kan tegenwoordig ook verstrooiing van as plaatsvinden.

De gemiddelde leeftijd van onze leden is hoog en wordt elk jaar hoger. Het aantal actieve jonge gezinnen en jongeren is nagenoeg verdwenen. Toch is er hoop, omdat we de waarde van een kerk zichtbaar maken voor:

- Toeristen die rust of verdieping zoeken
- Nieuwkomers, zoals kerkleden van elders, vluchtelingen/asielzoekers
- Dorpsgenoten zonder vaste kerkelijke binding
- Vrijwilligers en betrokkenen bij maatschappelijke thema's

Wat ons kenmerkt:

- Persoonlijke betrokkenheid en ruimte voor ieders verhaal
 - Geloof beleven op eigen wijze, zonder vaste kaders
 - Een open sfeer waarin iedereen welkom is, ongeacht achtergrond
-

3. Onze inspiratie en roeping

De Protestantse Gemeente te Chaam vindt haar kracht in het evangelie van Jezus Christus. Dit evangelie brengt liefde, genade, hoop en gerechtigheid in ons leven. We zijn een diverse en open geloofsgemeenschap waarin mensen met verschillende achtergronden en overtuigingen zich thuis kunnen voelen.

Wij geloven in een kerk die niet van bovenaf beslist, maar naast mensen staat. Ons bestuur en de leiding van de gemeente volgen het presbyteriaal-synodale model. Dat betekent dat de verantwoordelijkheid voor de kerk bij velen ligt, niet bij één persoon. Samen nemen predikant, ouderlingen, diakenen en vrijwilligers de zorg op zich voor de vieringen, het diaconaat, het beheer van het gebouw, ontmoetingen en onderwijs.

Onze geloofsbeleving komt tot uiting in de wekelijkse eredienst, gesprekken, stilte, muziek, rituelen en praktische hulp. We werken graag samen met andere kerken, maatschappelijke organisaties en lokale initiatieven om zo een levende gemeenschap te zijn.

Ook het pastoraat blijft een kernfunctie van onze gemeente. In een tijd van individualisering en kwetsbaarheid zijn persoonlijke aandacht en nabijheid van levensbelang. De toekomstige predikant speelt hierin een verbindende en dragende rol, samen met ouderlingen en vrijwilligers.

Wij willen een plek zijn waar mensen elkaar ontmoeten en waar geloof, hoop en liefde zichtbaar worden – in woorden, daden en in het hart.

4. Kansen en bedreigingen

Kansen

- Groeiende toeristenstroom door campings in de regio biedt kansen voor ontmoeting, gastvrijheid en zichtbaarheid van de kerk
- Nieuwe streekfunctie na sluiting RK kerk
- Vraag naar zingeving buiten traditionele vormen
- Verwelkomen en begeleiden van vluchtelingen/asielzoekers
- Samenwerking met maatschappelijke partners
- Culturele rol van het kerkgebouw versterken
- Samenwerking met basisschool Het Beekdal
- Samenwerking met P.G. Breda, Ginneken en andere buurgemeenten
- Verhuur en multifunctioneel gebruik van het kerkgebouw
- Samenwerking met Kerk & Toerisme biedt mogelijkheden, mits afgestemd op realistische inzet van vrijwilligers en een actueel aanbod dat aansluit bij de behoeften van toeristen.

Bedreigingen

- Voortgaande vergrijzing en dalend ledental
- Nauwelijks nog kinderen of jongeren
- Afname van toeristische betrokkenheid bij kerkelijke activiteiten door ontkerkelijking en veranderde interesses
- Teruglopende inzetbaarheid van vrijwilligers voor toeristisch aanbod door vergrijzing
- Minder vrijwilligers voor bestuur en organisatie
- Beperkte financiële middelen
- Onderhoud en energiekosten van het kerkgebouw.

5. Strategisch beleid – Speerpunten

Bij het opstellen van dit beleidsplan is gebleken dat onze ambities breed zijn. Om focus te behouden en de haalbaarheid te waarborgen, zijn in hoofdstuk 6 concrete actielijnen geformuleerd. Deze vormen de praktische vertaling van onze strategische keuzes.

5.1. Kerk als streekgemeente

- Rol nemen in dorpse rituelen: uitvaarten, herdenkingen, vieringen
- Kerk als neutrale, gastvrije plek voor iedereen
- Verbinding zoeken met dorpsraden en lokale initiatieven
- Deelname aan maatschappelijke en culturele samenwerkingen
- Maandelijks openstelling als 'Rondje Open Kerk', mogelijk in combinatie met een kleinschalig gastvrijheidsmoment zoals een koffietafel of theeschenkerij – onder voorbehoud van draagvlak en praktische haalbaarheid

5.2. Gastvrijheid voor toeristen

- Zomerpastoraat met laagdrempelige vieringen
- Zichtbaarheid vergroten via folders, QR-codes en website
- Vrijwilligers inzetten voor openstelling van de kerk en ontvangst
- Kinderhoek of opvang voor jonge campinggasten tijdens diensten
- Wandeling, muziek en ontmoeting in de zomermaanden
- De samenwerking met Kerk & Toerisme blijft welkom, maar wordt alleen voortgezet als deze aansluit bij wat we daadwerkelijk kunnen realiseren met onze vrijwilligers. We richten ons op een kleinschalig, haalbaar aanbod dat recht doet aan wat toeristen zoeken én aan wat wij als gemeente kunnen dragen.

5.3. Gemeente-opbouw en sociale betrokkenheid

- Gastvrijheid en ondersteuning voor nieuwe inwoners en kwetsbare doelgroepen
- Voorbereiding op de komst van vluchtelingen/asielzoekers in Chaam
- Aansluiting zoeken bij maatschappelijke opvang en ondersteuning
- Organiseren van meertalige, laagdrempelige ontmoetingsmomenten
- Mogelijke deelname aan vieringen, themadiensten of inloopactiviteiten
- Samenwerking met welzijnsorganisaties en Vluchtelingenwerk
- We beseffen dat niet elke vorm van gastvrijheid vanzelfsprekend is. Niet alles is uitvoerbaar zonder grenzen of voorwaarden. Daarom blijven we realistisch in wat we kunnen bieden, in verhouding tot onze beschikbare menskracht en middelen.

5.4. Liturgie en geloofsverdieping

- Stiltevieringen, kunstvieringen, themadiensten
- Samenwerking met andere kerken in leerhuizen en bezinning
- Online aanbod: podcasts, reflectievideo's, leesgroepen
- Ruimte voor geloofsverkenning en intergenerationeel gesprek

5.5. Zichtbaarheid en communicatie

- Vernieuwde huisstijl en communicatiestrategie
- Website en sociale media als uitnodigende en actuele kanalen
- Promotie van seizoensactiviteiten en bijzondere vieringen
- Online toegankelijkheid verbeteren (denk aan livestreams)

5.6. Beheer en duurzaamheid

- Verhuur van de kerk voor concerten, lezingen, exposities
- Structurele verhuur van kerkelijke ruimtes voor onder andere trouwerijen, begrafenissen en evenementen
- Voortzetting en uitbreiding van de Chaamerconcerten: periodieke optredens van jonge, getalenteerde musici (veelal conservatoriumstudenten), toegankelijk voor gemeenteleden én inwoners van Chaam en omgeving. Deze concerten dragen bij aan het culturele profiel van de kerk en zijn een aanvullende inkomstenbron
- Duurzaam onderhoud: isolatie en energieprojecten
- Aansluiten bij provinciale of landelijke subsidieprogramma's
- Efficiënt samenwerken met buurgemeenten
- Communicatie: Gemeenteleden informeren over mogelijkheden en regels, met nadruk op de betekenis van de begraafplaats
- Begraafplaats;
 - Behoud en erfgoed: Bescherming van historische graven, monumenten en de monumentale beuk.
 - Gezonde exploitatie: Financieel verantwoord beheer door verlenging van grafrechten en efficiënt onderhoud.
 - Diversiteit in begravingen: Mogelijkheden voor traditionele graven, urnengraven en verstrooiing van as.
 - Toegankelijkheid en betrokkenheid: Behoud van een toegankelijke omgeving en actieve inzet van vrijwilligers.

6. Uitvoeringsplan – Actielijnen

De uitvoeringslijnen zijn bedoeld om richting en prioriteit te geven aan de ambities die in hoofdstuk 5 zijn verwoord. Per thema is het wenselijk om gemeenteleden actief te betrekken bij de uitvoering – bijvoorbeeld door werkgroepen of vaste contactpersonen aan te wijzen.

1. Diaconaat en maatschappelijke rol

- Actualiseren van het diaconaal beleidsplan
- Samenwerking met Vluchtelingenwerk, gemeente Alphen-Chaam en welzijnsorganisaties
- Ontwikkelen van ontmoetingsactiviteiten voor nieuwe bewoners/asielzoekers
- Signaleren van behoeften bij gastgezinnen en opzetten van een vrijwilligersnetwerk
- Mogelijke betrokkenheid bij feestdagen of interculturele diensten

2. Toeristische gastvrijheid

- Verbreden van het zomerpastoraat: diensten, open kerk, stiltewandelingen
- Vrijwilligersteam formeren voor toeristenontvangst en kinderopvang
- Communicatie verbeteren via campings, VVV en Kerk & Toerisme
- Behouden en promoten van 'Rondje Open Kerk' met theemoment
- Kennisuitwisseling en gezamenlijke projecten met Kerk & Toerisme

3. Beheer en financiën

- Jaarlijks plan voor gebouwverhuur en culturele activiteiten
- Actualiseren en promoten van het verhuurbeleid
- Energieverbruik monitoren en verduurzamen
- Deelname aan interkerkelijke beheerstructuren overwegen

4. Liturgie en geloofsverdieping

- Thematische vieringen in kleine setting (stilte, poëzie, kunst)
- Gesprekskringen over actuele onderwerpen
- Samenwerking met predikanten en vrijwilligers uit de regio

5. Cultuur en educatie

- Educatieve projecten met basisschool of bibliotheek
 - Structurele samenwerking met basisschool Het Beekdal
 - Combinaties van schoolprojecten met bijzondere diensten
 - Ontwikkelen van kunstprojecten, exposities en concertseries
 - Samenwerking met lokale koren en culturele verenigingen
 - Ondersteuning van jonge musici via de Chaamerconcerten
-

7. Slotwoord

Wij zijn ons er als kerkenraad terdege van bewust dat dit een ambitieus beleidsplan is. Gezien de steeds kleiner wordende kring van vrijwilligers zullen we keuzes moeten maken en prioriteiten moeten stellen.

Daarnaast is dit beleidsplan opgesteld in de periode dat we vacant waren.

Nu er vanaf februari 2026 weer een predikant aan onze Gemeente verbonden zal zijn, zal in overleg met haar de invulling van het beleidsplan vorm en inhoud moeten gaan krijgen.